

КОМИСИЈА ЗА РАЧУНОВОДСТВО И РЕВИЗИЈУ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ИСПИТ ЗА СТИЦАЊЕ ПРОФЕСИОНАЛНОГ ЗВАЊА
СЕРТИФИКОВАНИ РАЧУНОВОЋА
(ИСПИТНИ ТЕРМИН: МАЈ 2022. ГОДИНЕ)

ПРЕДМЕТ 7:
ФИНАНСИЈСКО ИЗВЈЕШТАВАЊЕ 2

I – ТЕСТ ПИТАЊА

1. Према МСФИ 15 – Приход од уговора с купцима, код одређивања цијена трансакције, ентитет треба да размотри ефекте којих од следећих елемената:
 - a) промјене накнада
 - b) постојање значајне компоненте финансирања у уговору
 - c) немонетарне накнаде
 - d) све горе наведено

2. Извјештајни ентитет је набавио постројење чија је набавна вриједност 300.000 КМ и процјењени учинак од 600.000 производа. За амортизацију се користи метода јединице производа. Колико износи трошак амортизације за обрачунски период ако након стављања постројења у употребу, у првој години произведено 75.000 производа?
 - a) 37.500 КМ
 - b) 60.000 КМ
 - c) 75.000 КМ
 - d) 150.000 КМ

3. Према МРС 23, трошкови позајмљивања могу обухватати:
 - a) трошкове камата израчунати кориштењем методе ефективне каматне стопе
 - b) финансијска оптерећења у вези са финансијским лизингом
 - c) финансијска оптерећења у вези са оперативним лизингом
 - d) курсне разлике настале по основу позајмљивања у иностраној валути, у износу до ког се сматрају кориговањем трошкова камата

4. Предузеће „БЕТА“ продало је 1.500 акција другог предузећа по цијени 600 КМ по акцији. Брокерска провизија износила је 12 КМ по акцији. Уколико је књиговодствена вриједност акције била 582 КМ, предузећа „БЕТА“ је приликом продаје акција остварило:
 - a) губитак у износу од 9.000 КМ
 - b) добитак у износу од 9.000 КМ
 - c) губитак у износу од 18.000 КМ
 - d) добитак у износу од 18.000 КМ

5. Према Концептуалном оквиру, фундаменталне квалитативне карактеристике финансијских информација су:

- a) релевантност
 - b) вјеродостојно представљање
 - c) упоредивост
 - d) све горе наведено
- 6. Према МРС 8 – Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених процјена и грешке, ентитет мијења рачуноводствену политику само ако:**
- a) је та промјена прописана неким МСФИ
 - b) та промјена доводи до тога да финансијски извјештаји пружају поуздане и релевантније информације о ефектима трансакција, других догађаја или околности на финансијску позицију, финансијске перформансе или токове готовине ентитета
 - c) се појаве трансакције, други догађаји или околности који се раније нису појављивали или су били безначајни/нематеријални.
 - d) Ништа од наведеног
- 7. Коефицијент обрта залиха материјала се рачуна као:**
- a) плаћање добављачима/продаја купцима
 - b) набављене залихе материјала/нето продаја
 - c) набавна вриједност утрошеног материјала/просјечне залихе материјала
 - d) просјечне залихе материјала/набавна вриједност утрошеног материјала
- 8. Шта од следећег представља примјере новчаних токова из инвестиционих активности:**
- a) плаћања добављачима за опрему
 - b) приливи по основу продаје дијелова предузећа
 - c) повећање улога власника у новцу
 - d) куповина акција другог правног лица које се намјеравају држати дуже од 12 мјесеци
- 9. Против предузећа – дужника друго предузеће – повјерилац које на дан 31. децембра од њега потражује 200.000 КМ, 20. јануара наредне године је покренуло судски поступак за наплату потраживања. На који начин у финансијском извјештају дужника треба приказати описану ситуацију? Финансијски извјештај се презентује најкасније 28. фебруара.**
- Наведени догађај:**
- a) код дужника доводи до повећања обавеза у билансу стања и расхода у билансу успјеха
 - b) не захтијева посебне информације у финансијском извјештају дужника
 - c) треба презентовати у финансијском извјештају повјериоца
 - d) код дужника доводи до признавања резервисања за процијењене судске трошкове и камате
- 10. Према Међународним стандардима финансијског извјештавања за мале и средње ентитете, мали и средњи ентитети су ентитети који:**
- a) немају јавну одговорност
 - b) имају јавну одговорност

- c) објављују финансијске извјештаје опште намјене за екстерне кориснике
- d) не објављују финансијске извјештаје опште намјене за екстерне кориснике

11. Према МСФИ субјект је дужан састављати своје финансијске извјештаје:

- a) по рачуноводственој основи настанка догађаја (све финансијске извјештаје)
- b) по рачуноводственој основи настанка догађаја, изузев извјештаја о новчаним токовима
- c) по рачуноводственој основи настанка догађаја, изузев извјештаја о новчаним токовима и извјештаја о промјенама на капиталу
- d) по начелу благајне, изузев биланса стања – извјештаја о финансијском положају на крају раздобља

12. Које од наведених ставки представљају финансијску имовину:

- a) потраживања од купаца
- b) улагања у акције других правних лица
- c) улагања у некретнине
- d) goodwill

13. Након почетног признања залиха (по набавној вриједности) МРС 2 допушта:

- a) повећање вриједности залиха изнад њихове набавне вриједности
- b) умањење вриједности залиха до износа нето продајне вриједности
- c) повећање вриједности залиха, које су претходно биле признате по нето продајној вриједности, до висине њихове набавне вриједности
- d) умањење вриједности залиха највише до износа који представља 50% набавне вриједности

14. Предузеће врши обрачун амортизације теретног возила по функционалној методи. Набавна вриједност возила је 150.000 КМ, а његова вриједност која се може остварити продајом на крају вијека употребе процијењена је на 25.000 КМ. Процијењени број пређених километара возила је 500.000. Ако је у текућој години возило прешло 80.000 километара, трошак амортизације износи:

- a) 15.000 КМ
- b) 20.000 КМ
- c) 24.000 КМ
- d) 28.000 КМ

15. Које су од сљедећих тврдњи тачне:

- a) реализована нето добит текуће године исказана у билансу успјеха (рачуну добити и губитка) акумулира се у оквиру задржане (нераспоређене) добити у билансу стања (извјештају о финансијском положају на крају раздобља)
- b) нереализована добит исказана као остала свеобухватна добит у билансу успјеха акумулира се у оквиру задржане (нераспоређене) добити у билансу стања (извјештају о финансијском положају на крају раздобља)
- c) реализована нето добит текуће године исказана у билансу успјеха (рачуну добити и губитка) исказује се и као ревалоризациона резерва у билансу стања (извјештају о финансијском положају на крају раздобља)
- d) нереализована добит исказана као остала свеобухватна добит у билансу успјеха исказује се и као ревалоризациона резерва у билансу стања (извјештају о финансијском положају на крају раздобља)

16. Скупштина друштва «АХ» д.о.о. је у 2021. години донијело одлуку о распореду добити из 2020. године у износу од 80.000 КМ према којој се 20% добити послје пореза (нето добити) распоређује у статутарне резерве, 50% за исплату удјела у добити власницима (удјеличарима), док се преосталих 30% задржава као нераспоређена добит. Утицај ове одлуке на укупни капитал друштва (исказан у извјештају о промјенама на капиталу на дан 31. 12. 2021.) био је:

- a) повећање укупног капитала за 32.000 КМ
- b) повећање укупног капитала за 16.000 КМ
- c) смањење укупног капитала за 24.000 КМ
- d) смањење укупног капитала за 40.000 КМ

17. Предузеће залихе трговачке робе евидентира по малопродајним цијенама уз обрачунавање укалкулисане разлике у цијени (марже) и укалкулисаног ПДВ-а. Током 2021. године предузеће је укупно продало робе у малопродајној вриједности од 585.000 КМ. Ако су залихе биле задужене уз просјечну маржу од 25%, набавна вриједност проданих залиха робе (у 2021. години) биће исказана у износу од:

- a) 500.000 КМ
- b) 485.000 КМ
- c) 468.000 КМ
- d) 400.000 КМ

18. Према одредбама МРС-а 12 и Одјелјка 29 МСФИ-ија за МСЕ, расход за порез на добит исказује у висини:

- a) текућег пореза на добит
- b) одгођеног порез на добит
- c) збира (или разлике) текућег и одгођеног пореза на добит
- d) разлике између текућег пореза и плаћених аконтација пореза на добит

19. На крају мјесеца у којем је стално средство отуђено, његова бруто књиговодствена вриједност износила је 120.000 КМ, а исправка вриједности 75.000 КМ. У тренутку стављања у употребу резидуална вриједност средства процијењена је на 20.000 КМ. Средство је продано и испостављена је фактура купцу на износ од 58.500 КМ (вриједност испоруке 50.000 КМ плус 8.500 КМ ПДВ-а). У књиговодству предузећа – продавца, описани пословни догађај резултираће признавањем:

- a) прихода у висини добитка од продаје у износу од 13.000 КМ
- b) прихода у висини добитка од продаје у износу од 5.000 КМ
- c) расхода у висини губитка од продаје у износу од 7.000 КМ
- d) расхода у висини губитка од продаје у износу од 15.000 КМ

20. Које од следећих тврдњи вриједје за субјекте који примјењују МСФИ за МСЕ:

- a) сва нематеријална имовина призната у билансу стања има ограничени корисни вијек употребе
- b) сви трошкове посуђивања признају се као расход у добити или губитку раздобља у којем су настали
- c) goodwill стечен у пословном спајању се не амортизира него се тестира на умањење вриједности најмање једном годишње
- d) плаћања најамнине под пословним најмом признају се као имовина у билансу стања

II - ЗАДАЦИ

Задатак број 1 (10 бодова):

Привредно друштво „СПАРТАК“ д.о.о. у претходном периоду вредновало је своје некретнине по моделу набавне вриједности. У својим пословним књигама има исказану бруто књиговодствену вриједност, исправку вриједности и нето књиговодствену вриједност некретнина како сљеди:

Привредно друштво	Вриједост некретнина (у КМ)		
	Бруто књиговодствени износ	Исправка вриједности	Нето књиговодствени износ
СПАРТАК д.о.о.	1.000.000	600.000	400.000

У текућој години извршена је ревалоризације некретнина на начин да је процјењена вриједност за 40% виша од књиговодствене вриједности. Приликом процјене фер вриједности некретнина, није промјењен њихов провобитно процјењени вријек употребе.

Од вас се тражи сљедеће:

- a) Прокњижите ставовима за књижење ревалоризацију некретнина привредног друштва СПАРТАК д.о.о. користећи метод сразмјерно-пропорционалне корекције по основу ревалорзиације, односно сразмјерно кориговање бруто књиговодствене вриједности и исправке вриједности, те након тога дајте приказ стања бруто књиговодствене вриједности, исправке вриједности и нето књиговодствене вриједности некретнина након књижења ревалоризације (5 бодова)
- b) објасните када се смањење/повећање вриједности средства као резултат ревалоризације признаје кроз биланс стања а када кроз биланс успјеха. (5 бодова)

РЈЕШЕЊЕ:

Задатак број 2 (20 бодова):

У 2021. години друштво “АБЦ” д.о.о евидентирало је сљедеће податке:

1.	Приходи од продаје готових производа	970.000
2.	Приходи од субвенција	74.500
3.	Позитивне курсне разлике	94.000
4.	Приходи од повећања вриједности сталне имовине	81.000
5.	Трошкови материјала	291.000
6.	Трошкови зарада и накнада зарада	345.000
7.	Трошкови производних услуга	80.000
8.	Трошкови амортизације	112.000
9.	Расходи камата	69.500
10.	Почетно стање залиха недовршене производње	136.000
11.	Крајње стање залиха недовршене производње	130.000
12.	Почетно стање готових производа	124.000
13.	Крајње стање готових производа	139.000
14.	Трошкови управе	145.000
15.	Трошкови продаје	140.000

Стопа пореза на добит је 10% (нема порески непризнатих расхода ни пореских олакшица).

Ваш задатак је да саставите **БИЛАНС УСПЈЕХА** предузећа „АБЦ“ д.о.о. за период 01.01. - 31.12.2021. године:

- а) по методи укупних трошкова **(10 бодова)**
б) по методи трошкова продатих учинака **(10 бодова)**

Рјешење:

Zadatak broj 3:

Друштво «ХУ» имало је сљедећа стања на на ставкама имовине, капитала и обавеза на крају текуће (2021.) и претходне (2020.) године:

	31.12.2021.	31.12.2020.
Земљиште	120.000	120.000
Грађевински објекти	480.000	480.000
Исправка вриједности објеката	- 172.000	- 160.000
Опрема	380.000	280.000
Исправка вриједности опреме	- 132.000	- 100.000
Залихе робе	68.000	80.000
Потраживања од купаца	96.000	72.000
Новчана средства	20.000	28.000
Укупна имовина	860.000	800.000
Уписани капитал	428.000	428.000
Акумулисана (нераспоређена) добит	100.000	68.000
Издате обвезнице (дугорочне)	140.000	40.000
Обавезе по дугорочним кредитима	120.000	160.000
Обавезе према добављачима	64.000	92.000
Обавезе за порезе	8.000	12.000
Укупни капитал и обавезе	860.000	800.000

Подаци из биланса успеха (добити и губитка) за 2021. годину су сљедећи:

Приход од продаје	800.000	
Набавна вриједност продане робе	500.000	
Бруто добит		300.000
Добитак од продаје строја	8.000	
Расход за амортизацију	- 72.000	
Издаци за плаће	- 80.000	
Расход за камате	- 4.000	
Административни и други пословни расходи	- 54.000	
Расход за порез	- 24.000	
Нето добит		74.000

Допунски подаци с књиговодствених рачуна су сљедећи:

- 1) Купљено је (и плаћено) постројење за 160.000 КМ.
- 2) За 40.000 КМ продано је (и наплаћено) постројење набавне вриједности 60.000 КМ и акумулисане амортизације 28.000 КМ (остварен је добитак од продаје у износу од 8.000 КМ).
- 3) Издање су обвезнице (за новчана средства) у вриједности од 100.000 КМ.
- 4) Отплаћен је дио главнице дугорочног кредита у износу од 40.000 КМ.
- 5) Исплаћена је 42.000 КМ на име дивиденди.

Ваш задатак је да:

- a) Саставите извјештај о готовинским (новчаним) токовима по директној методи (по врстама активностима и укупно) за период од 1.1. до 31.12. 2021. године (13 бодова)**
- b) Саставите извјештај о готовинским (новчаним) токовима од пословних активности по индиректној методи за период од 1.1. до 31.12. 2021. године. (7 бодова)**

Рјешење:

Задатак број 4

За предмет опреме чија је бруто књиговодствена вриједност 100.000 КМ и акумулисана амортизација (исправка вриједности) 40.000 КМ, крајем 2021. године управа друштва је донијела одлуку о рекласификацији у групу средстава намијењених за продају. Прије него што је опрема рекласификована извршено је њено тестирање на умањење вриједности. Утврђена фер вриједност опреме умањена за трошкове продаје на датум рекласификације износила је 52.000 КМ а њена употребна вриједност 55.000 КМ.

Почетком 2022. године, предмет опреме је продан и испостављена је фактура купцу на укупан износ од 58.500 КМ (вриједност испоруке 50.000 КМ + 8.500 КМ ПДВ-а).

Од Вас се тражи да:

- а) Утврдите вриједност по којој се опрема признаје непосредно прије рекласификације у групу средстава намијењених за продају. (4 бода)**
- б) Утврдите вриједност по којој се опрему требало приказати на датум рекласификације у групу средстава намијењених за продају. (3 бода)**
- в) Прокњижите (на „Т“ контима) продају предмета опреме. (3 бода)**

Рјешење:

